

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23CoP/51/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2618200112
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2618200112.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, vo veci navrhovateľky: O. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. Q. XXXX/XX, S., zastúpená: JUDr. Ján Pekár, advokát, so sídlom Potočná 191/39, Skalica, a manžela: X. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. Q. XXXX/XX, S., zastúpený: Advokátska kancelária Kurucová, s.r.o., so sídlom Hurbanova 486/2, Senica, IČO: 36 271 268, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom: W. K., nar. XX.XX.XXXX bytom K. Q. XXXX/XX, S., K. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. Q. XXXX/XX, S., maloleté deti zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Senica, č. k. 10P/3/2018-38, zo dňa 22. februára 2018, v časti výživného, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti výživného a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom manželstvo účastníkov O. K., rod. I., nar. XX.XX.XXXX a X. K., nar. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 17.08.2002 pred Mestským úradom Senica, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu Senica, vo zväzku 15, ročník 2002, na strane 294, pod poradovým číslom 74 rozviedol. Súd zveril maloletého W. K., nar. XX.XX.XXXX a maloletú K. K., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky, ktorá je povinná maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Súd určil povinnosť otcovi platiť výživné na maloletého W. vo výške 120 eur mesačne a na maloletú K. vo výške 60 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil. Súd návrh na prerušenie konania zamietol. Súd priznal navrhovateľke náhradu trov konania v rozsahu 100% a o výške súd rozhodne samostatným uznesením.

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenia § 18, § 19 ods. 1, 2 a 3, § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 2, § 62 ods. 2, 3, 5, § 76 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len ZoR). Rozhodnutie v odvolaní napadnutej časti výživného súd vecne odôvodnil tým, že pri určení výšky výživného prihliadol na schopnosti, možnosti a osobné a majetkové pomery oboch rodičov ako aj maloletých detí. Súd mal v konaní preukázané, že navrhovateľka je zamestnaná, poberá rodičovský príspevok a prídavky na 3 deti, jej príjem je cca vo výške 767,74 eura mesačne. Pokiaľ ide o jej osobné pomery, žije v domácnosti bývalej švagrinej s maloletým W. a maloletou K.. Naďalej platí výdavky súvisiace s domácnosťou v rodinnom dome, v ktorom žili manželia v spoločnej domácnosti. Jej mesačné výdavky na domácnosť a starostlivosť o maloleté deti sú vo výške približne 500 eur, ďalej platí stravu a ošatenie. Manžel jej prispieva mesačne na výživu plnoletej E. sumou 80 eur, maloletého W. sumou 70 eur a maloletej K. sumou 50 eur. Navrhovateľka má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k plnoletej E.. Manžel je zamestnaný s mesačným príjmom približne 1.316,92 eura. Býva v nájme, za ktorý platí 150 eur mesačne. Navrhovateľke platí výživné na deti celkovou sumou 200 eur. Obaja manželia splácajú spoločné úvery, ktoré nadobudli za trvania manželstva. Porovnaním osobných a majetkových

pomerov oboch manželov (rodičov) ako aj pomerov maloletých detí, súd určil rodičom platiť výživné tak ako je uvedené vo výroku rozsudku. Takto určené výživné súd považoval za primerané vzhľadom na vek maloletých detí, ale i zárobkové možnosti a schopnosti rodičov. O trovách konania rozhodol súd podľa § 55 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), nakoľko bezprostredným dôvodom na podanie návrhu o rozvod manželstva bolo správanie manžela, ktorý v roku 2017 vyvolával hádky medzi manželmi a v januári 2018 vyhrotil situáciu do takej miery, že navrhovateľka podala na manžela trestné oznámenie. Bez ohľadu na trestné stíhanie je súd toho názoru, že správanie manžela bolo príčinou rozvratu manželstva, a preto vzhľadom na okolnosti priznal navrhovateľke nárok na náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku v časti výživného podala odvolanie matka maloletých detí (navrhovateľka) prostredníctvom právneho zástupcu. Odvolanie odôvodnila tým, že súd pri určovaní výšky výživného nesprávne vyhodnotil zárobkové pomery rodičov a tiež nesprávne vyhodnotil potreby maloletých detí. V odôvodnení rozsudku súd uvádza majetkové pomery rodičov maloletých detí v bodoch 6, 7, 8, 9, 10 a 20, súd uviedol, aké sú príjmy každého z rodičov a aké majú výdavky. U matky súd zistil celkový príjem vo výške 767,74 eura mesačne, z tejto sumy je jej zárobok iba vo výške 482 eura mesačne, zvyšná časť príjmu pozostáva z rodičovského príspevku na maloletú K. vo výške 214,70 eura a z prídavkov na tri deti vo výške 71,04 eura. Je zrejmé, že súd v časti odôvodnenia svojho rozhodnutia (bod 29) účelovo neuviedol presnú sumu zárobku (482 eur mesačne), ktorá je podkladom pre to, či a akým spôsobom sa prípadne i matka môže finančne podieľať na zabezpečení potrieb u maloletého W.. U maloletej K. jednoznačne finančné prispievanie otca nahrádza osobnou starostlivosťou o toto dieťa. U manžela súd správne uviedol, že tento dosahuje priemerný mesačný zárobok vo výške 1.316,92 eura. Z tohto dôvodu, t.j. s prihliadnutím na výšku zárobku otca je nepochybné, že suma výživného určená na maloletého W. vo výške 120 eura mesačne a na maloletú K. vo výške 60 eur mesačne nie je primeraná zárobkovým schopnostiam a možnostiam manžela a životnej úrovni manžela. U manžela sú dostatočné majetkové pomery pre to, aby prispieval na výživu maloletého W. sumou 150 eur mesačne a na maloletú K. 100 eur mesačne. Určením výživného vo výške 150 eur mesačne na W. a 100 eur na K. sa budú deti podieľať i na životnej úrovni manžela, ktorý má niekoľkonásobne vyšší príjem ako matka, poukazujúc tiež na to, že všetka starostlivosť o deti spočíva iba na nej a týmto spôsobom aj nahrádza finančné prispievanie manžela na obidve deti. Súd určenie výšky výživného manžela k maloletému W. a K. uviedol v bode 29 odôvodnenia svojho rozsudku, z tohto odôvodnenia nie je vôbec zrejmé, ako súd dospel k svojim záverom o výške výživného na maloleté deti, žiadnym konkrétnym spôsobom súd neuviedol, prečo určil výživné na maloletého W. 120 eur mesačne a na maloletú K. 60 eur mesačne. Z uvedených dôvodov navrhovateľka navrhla, aby bol rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 22.02.2018 v časti týkajúcej sa výživného na maloleté deti W. a K. zmenený tak, že manžel, t.j. otec detí je povinný platiť výživné na maloletého W. 150 eur mesačne a na maloletú K. sumou 100 eur mesačne.

4. Otec maloletých detí k sa odvolaniu matky vyjadril a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a priznal mu trovy odvolacieho konania. Súd prvej inštancie správne aplikoval ustanovenia zákona o rodine a z týchto ustanovení vychádzal, správne zistil príjem matky, príjem otca a skúmal odôvodnené potreby maloletých detí. Do príjmu matky je potrebné zahrnúť i rodičovský príspevok a rodinné prídavky, nakoľko tieto peniaze navrhovateľka poberá. Priemerný zárobok otca je približne 424,62 eura mesačne plus diéty. Súd vychádzal pri určovaní výživného z celej sumy vrátane diét, hoci diéty slúžia na stravu, ubytovanie a ďalšie náklady pri ceste do zahraničia a nepochybne časť peňazí na toto otec použije. U matky súd vychádzal z celkového príjmu 767,74 eura. Vzhľadom na vek maloletých detí a ich odôvodnené potreby súd správne určil výšku výživného, nakoľko otec má ešte vyživovaciu povinnosť k dospelaj dcére E.. Matka v konaní vyčíslila mesačné náklady na maloletého W. v sume 100 eur a na maloletú K. 70 eur. Otec si riadne plnil vyživovaciu povinnosť, matke zasielal na účet peniaze, taktiež splácal spoločný úver. Snaží sa zarobiť peniaze, aby si mohol plniť vyživovaciu povinnosť k 3 deťom. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, uviedol, akými úvahami sa riadil a čo považoval za preukázané a správne rozhodol. Podľa názoru otca diéty sú výlučne na ubytovanie a stravu v zahraničí, otec sa snaží neminiť celú túto sumu a čo najviac ušetriť. Otec poukázal tiež na aktuálnu zmenu pomerov, keď v dome matky začal bývať jej priateľ, jej brat a priateľ dospelaj dcéry E., je preto potrebné prihliadnuť na príjmy týchto osôb žijúcich v spoločnej domácnosti, ktorí by mali tiež prispievať na chod domácnosti. V konaní sp. zn. 11Pc/2/2018 súd rozsudkom zo dňa 20.06.2018 rozhodol o určení výživného na dcéru E. vo výške 130 eur mesačne, rozsudok je právoplatný. Nie je teda možné, aby výživné na maloleté deti bolo vyššie ako na dcéru E..

5. Matka k vyjadreniu otca uviedla, že s tvrdeniami otca nemožno súhlasiť. Tvrdenie otca o tom, že súd sa správne zaoberal jeho príjmom a čiastočne zohľadnil diéty je zavádzajúce a aj z tohto dôvodu otec účelovo vo svojom vyjadrení neuviedol presnú výšku svojich diét, ale použil opakovane iba slovo diéty. Zamĺchal teda vo svojom vyjadrení, že poberá diéty vo výške 800 až 1.100 eur mesačne a súd mal pri svojom rozhodovaní brať do úvahy aj tento príjem vo výške od 1.200 do 1.500 eur. Súd diéty otca pri svojom rozhodovaní žiadnym spôsobom nezohľadnil. Z rozhodovacej praxe súdov je zrejmé, že diéty majú byť zohľadnené ako príjem. V tejto súvislosti matka poukazuje na rozsudky odvolacích súdov, napríklad Krajského súdu Banská Bystrica 17CoP/13/2015 zo dňa 01.04.2015, Krajského súdu Žilina 11CoP/6/2014 zo dňa 10.02.2014, Krajského súdu Prešov 3CoP/1/2017 zo dňa 07.03.2017. Zavádzajúce je tvrdenie otca o tom, že súd správne vychádzal z celkového príjmu matky vo výške 767,74 eura. V uvedenej sume sú započítané prídavky na tri deti vo výške 71,04 eura a rodičovský príspevok na maloletú K. vo výške 214,70 eura. Mesačný príjem matky, ktorý mal súd brať pri svojom rozhodovaní do úvahy je teda vo výške 482 eur mesačne. Matka nesúhlasila s vyjadrením kolízneho opatrovníka, ktorý nekonkretizoval, prečo sa vyjadril tak, že navrhuje rozhodnutie súdu potvrdiť a nezaujímal ho skutočný mesačný príjem otca. Kolízny opatrovník tak mohol zastupovať skôr záujmy otca a nie záujmy maloletých detí.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť, pretože výška výživného na maloleté deti je primeraná ich veku a potrebám a je v záujme maloletých detí.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP, § 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky je dôvodné, v dôsledku čoho je potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výživného a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. V prejednávanej veci navrhovateľka (matka maloletých detí) podala návrh na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom W. a K. na čas po rozvode manželstva tak, aby boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platiť výživné na maloletého W. 150 eur a na maloletú K. 100 eur mesačne. Súd manželstvo účastníkov rozviedol, maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, styk otca s deťmi neupravil. Voči uvedenej časti výroku rozsudku účastníci konania nepodali odvolanie, preto rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti nadobudol právoplatnosť a nestal sa predmetom odvolacieho prieskumu. Súd otcovi určil povinnosť platiť výživné na maloletého W. vo výške 120 eur mesačne a na maloletú K. vo výške 60 eur mesačne, v tejto časti podala matka odvolanie a táto časť napadnutého rozsudku, vrátane závislého výroku o náhrade trov konania, sa stala predmetom odvolacieho prieskumu.

9. Podľa § 28 ods. 1 ZoR súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 ZoR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Výživným sa rozumie uspokojovanie všetkých potrieb osoby, ktorej má byť poskytované. Výživou dieťaťa je mienené zabezpečenie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný rozvoj po stránke fyzickej a duševnej.

11. Podľa § 75 ods. 1 ZoR pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 Zákona o rodine).

13. Ako uviedol aj súd prvej inštancie konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú len základné potreby ako sú bývanie, stravovanie, obliekanie sa, ale aj ďalšie potreby, zdravotné, kultúrne, príprava na budúce povolanie, cestovanie, dovolenky, poistenie a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnúť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov.

14. Pri hodnotení schopnosti, možnosti a majetkových pomerov povinného rodiča súd vychádza z reálnych zárobkových schopností a možností takéhoto rodiča, ktoré sú dané nielen jeho subjektívnymi vlastnosťami (vzdelaním, pracovnými skúsenosťami, zdravotným stavom), ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, predovšetkým existenciou pracovných príležitostí primeraných subjektívnym predpokladom povinného rodiča, či vôbec možnosťou zamestnať sa. Pokiaľ povinný rodič za účelom zamestnania sa prijme prácu, ktorej výkon sa uskutočňuje v zahraničí, musí súd pri rozhodovaní o výške výživného zo strany takéhoto rodiča zohľadňovať aj náklady nevyhnutne vynaložené pri vykonávaní práce v zahraničí. Odlučné ako náhrada cestovných výdavkov, ktoré patria zamestnancovi s miestom výkonu práce v zahraničí, patrí zamestnancovi vo výške upravenej zák. č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách (§ 19 zákona). Tieto náhrady cestovných výdavkov, ktoré patria zamestnancovi pri plnení pracovných úloh v zahraničí a ktoré sú mu vyplácané v súlade s § 145 Zákonníka práce, sa nezahŕňajú do čistého príjmu povinného rodiča za účelom určenia či zmeny výšky výživného podľa zásad uvedených v ustanoveniach § 62 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine (pozri judikát Rc 55/1992). Prihliadať k takto získanej mzdovej zložke je možné len v rozsahu, v akom nebola povinným rodičom počas jeho pobytu v zahraničí spotrebovaná.

15. Z uvedeného vyplýva, že cestovné náhrady vyplácané zamestnancovi síce nie sú súčasťou mzdy, avšak výrazným spôsobom zlepšujú majetkové pomery povinného otca a možno dôvodne predpokladať, že sú hlavným stimulom pre vykonávanie práce vodiča diaľkovej kamiónovej dopravy. Účelom cestovných náhrad je predovšetkým pokrytie nákladov spojených s prácou v zahraničí, vzhľadom už len na skutočnosť, že potom zo svojej mzdy nemusí povinný rodič uhrádzať náklady na krytie tých jeho potrieb, ktoré sú po krytí cestovnými náhradami. Je všeobecne známe, že v celom rozsahu cestovné náhrady nie sú spotrebované na stravu a bývanie v zahraničí a cestovné výdavky pri

práci v zahraničí. Ak by to tak bolo, nebola by žiadna motivácia pre prácu v zahraničí pri vyplácanej minimálnej mzdy. Súd preto pri určení výšky výživného musí prihliadať aj na to, že povinnému sú okrem mzdy vyplácané aj cestovné náhrady. Takýto postup je aj v súlade s vyššie citovanou judikatúrou (por. napr. aj rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 996/2011 zo dňa 21.06.2011, podľa ktorého nemožno neprihliadať aj ako na príjem, ktorý je treba zohľadňovať pri určení výživného, aj na časť vyplácaných cestovných náhrad).

16. Pokiaľ ide o rodičovský príspevok či prídavky na deti a spornú otázku medzi účastníkmi, či takéto dávky treba zohľadňovať ako súčasť príjmu rodiča, odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19.03.2018, sp. zn. 3Cdo/88/2017, v ktorom súd dospel k záveru, že prídavok na dieťa je štátna sociálna dávka, ktorou štát prispieva rodičovi či inej oprávnenej osobe na výchovu a výživu nezaopatreného dieťaťa. I keď povinnosť prispievať na výživu maloletých majú predovšetkým rodičia a vyplácanie prídavkov na deti nenahrádza plnenie tejto povinnosti, predsa len (aj úradmi alebo inštitúciami iných štátov) vyplácané rodinné prídavky (rodinné dávky, vyrovnávacie dávky alebo ich doplatok) môžu sčasti uhradiť odôvodnené potreby maloletého dieťaťa. Súd pri určovaní výšky výživného na maloleté dieťa musí preto prihliadať aj na to, do akej miery sú potreby maloletého hradené z takýchto zdrojov.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu je odvolanie matky dôvodné, pretože súd prvej inštancie nevykonal dostatočné dokazovanie potrebné pre prijatie záverov o primeranej výške výživného. Navyše odôvodnenie rozsudku v časti určenia výživného je nepreskúmateľné, z dôvodu, že nie je zrejmé, ktoré skutočnosti, okrem príjmu matky a otca zoberal súd pri stanovení výšky výživného do úvahy.

18. Z obsahu spisu a z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že súd zistil priemerný čistý mesačný príjem matky 482 eur a priemerný čistý mesačný príjem otca 416,92 eura, pričom matka poberá rodičovský príspevok vo výške 214,70 eura mesačne a prídavky na deti v celkovej výške 71,04 eura mesačne. Manželia nežijú v spoločnej domácnosti od 04.01.2018. Navrhovateľka sa maloletým W. a K. odsťahovali do domácnosti bývalej švagrinej, E. so starou matkou odišli do domácnosti navrhovateľkinej sestry. Z vyjadrenia otca k odvolaniu však vyplýva, že situácia sa zmenila a v dome matky začal bývať jej priateľ, jej brat a priateľ dospeljej dcéry E.. Počas manželského spoluzitia manželia platili za elektrinu 72 eur, plyn 110 eur, internet 32 eur, štvrťročne za vodu 46,80 eura. Matka platí si životnú poisťku vo výške 41 eur mesačne. Manželia splácajú hypotekárny úver a dva spotrebné úvery s celkovým zostatkom 140.000 eur, mesačná splátka je vo výške 488 eur. Maloletý W. je žiakom 9. ročníka ZŠ v S., matka mesačne platí za stravu 22 eur, cestovné 10 eur. W. navštevuje doučovanie anglického jazyka, za ktoré navrhovateľka platí 25 eur mesačne. Ďalej mu platí poisťku 26,50 eura a dáva mu vreckové 40 eur mesačne. Maloletý W. má diagnostikované ADHD, lieky neužíva. Okrem dvoch maloletých detí majú obaja rodičia vyživovaciu povinnosť k plnoletej E., ktorá je študentkou 4. ročníka obchodnej akadémie. Otec uviedol, že býva u známeho, ktorému platí sumu 150 eur mesačne. Pracuje ako vodič nákladnej dopravy na Slovensku aj v Nemecku. Do práce do A. platí cestovné 100 eur mesačne. Jeho príjem je 416,92 eura a na diétach dostane od 800 do 1.100 eur.

19. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie v potrebnom rozsahu a dokazovanie, ktoré aj vykonal, dostatočne nevyhodnotil, v dôsledku čoho neboli zistené pomery na strane oboch rodičov i na strane maloletých detí. V spise sa nachádzajú potvrdenia zamestnávateľov rodičov o príjme, (matky na č.l. 23 a otca na č.l. 25), ale tieto listinné dôkazy nemožno považovať za relevantné. Od oboch zamestnávateľov je potrebné zadovážiť mzdové listy, resp. také dôkazy, z ktorých bude zrejma hrubá mzda a iných ďalších príjmov vyplácaných zamestnávateľom, u otca predovšetkým výška vyplatených diét, prípadne ďalších príjmov vyplácaných titulom odmien, dávok počas práceneschopnosti, presná výška odvodov, daní, aby bolo možné zistiť reálny príjem oboch rodičov. Po zistení reálnych príjmov je potrebné sa zaoberať reálnymi výdavkami oboch rodičov a je potrebné zisťovať a preukazovať, koľko obaja vynakladajú na základné potreby detí a vlastné potreby (bývanie, stravovanie, ošatenie, cestovanie do práce, výdavky spojené s návštevou školy), koľko vynakladajú na splátky hypotéky a pôžičky, prípadne ďalšie potreby (voľnočasové aktivity, dovolenky, vzdelávanie, poistenie, šetrenie). Súd tiež nezisťoval komplexné majetkové a zárobkové pomery otca i matky, súd sa bližšie nezaoberal ich životným štandardom. Súd prvej inštancie stupňa nijako konkrétne neodôvodnil, ako posúdil majetkové pomery oboch rodičov, ak títo rodičia žijú v nehnuteľnostiach s ďalšími členmi rodiny, akým spôsobom sa títo členovia rodiny podieľajú na príjmoch a výdavkoch v spoločnej domácnosti, v akej výške ustálil príjmy otca i matky, ako aj primerané náklady

na uspokojovanie potrieb maloletých detí. Zo správy kolízneho opatrovníka (č.l. 32) vyplýva, že matka maloletých detí by mala vlastniť rodinný dom, v ktorom ale nebýva, pretože sa odsťahovala s deťmi k švagrinej a z výpovede matky na pojednávaní 22.02.2018 (č.l. 34) vyplýva, že účastníci majú úver na dom a spotrebné úvery, pričom nie je zrejmé, o aký dom ide či je postavený a kto v dome býva. Na jednej strane podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné rodiča na všetky jeho deti by malo byť určené v rozmedzí od 25% do 30% z jeho príjmu, ale na druhej strane ak je výška príjmu povinného rodiča neprimerane nízka s prihliadnutím na jeho objektívne možnosti dosiahnuť výšku príjmu zodpovedajúcu jeho schopnostiam a možnostiam, je potrebné vychádzať z hypotetického príjmu, ktorý by povinný rodič mohol dosiahnuť, keby sa správal ako zodpovedný rodič zabezpečujúci nevyhnutné potreby svojich detí, ku ktorým má vyživovaciu povinnosť.

20. V odôvodnení časti rozsudku týkajúcom sa výživného súd uviedol všeobecné zásady uplatňované pri rozhodovaní o výške výživného bez toho, aby ich aplikoval na prejednávajúcu vec uvedením konkrétnych údajov, z ktorých súd vychádzal pri určení výživného. Ak aj súd v časti rozsudku, v ktorom opisuje skutkový stav, konkrétne údaje týkajúce sa účastníkov uviedol (príjmy a výdavky rodičov), následne dôkazy, výpovede účastníkov, s prihliadnutím na individuálne okolnosti daného prípadu primerane nevyhodnotil. Pre mimosporové konanie je typický princíp oficiality a materiálnej pravdy čo znamená, aby súd zistil skutočný stav vecí, v rámci dokazovania sa nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania a aplikuje vyšetrovací resp. vyhľadávací princíp civilného procesu. Preto je súd povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí.

21. Možno preto dospieť k záveru, že súd prvej inštancie zistené skutočnosti vo veci nesprávne právne posúdil, pretože nepostupoval v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o rodine (§ 62 a nasl.) a všeobecnými zásadami, ktoré v rozsudku súd síce uviedol, ale nekonkretizoval na prejednávajúcu vec. Týmto nesprávnym postupom odňal účastníkom možnosť konať pred súdom, pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti určenia výživného je nepreskúmateľné.

22. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

23. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvoinštančného súdu s vyššie citovaným zákonným ustanovením a jeho uvedeným výkladom je zrejmé, že súd prvej inštancie sa ním dôsledne neriadil. Z odôvodnenia rozsudku totiž nie je možné zistiť vyššie uvedené pre rozhodnutie súdu relevantné skutočnosti, v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku neúplným, čo zároveň bráni odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok riadne preskúmať. V odôvodnení preskúmaného rozsudku absentuje dostatočná a presvedčivá argumentácia súdu prvej inštancie, na základe akých dôkazov a na základe akých myšlienkových úvah, pri aplikácii ktorých konkrétnych ustanovení Zákona o rodine dospel k záveru o výške výživného, pričom takto určené výživné považoval za primerané a zodpovedajúce nielen odôvodneným potrebám maloletých detí, s prihliadnutím na aktuálne možnosti a schopnosti matky, ale i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného otca, ktoré rozhodujúce skutočnosti súd prvej inštancie dostatočne nezisťoval a tak ani náležite nezohľadnil.

24. V dôsledku vyššie uvedeného, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach o určení výživného s použitím § 389 ods. 1 písm. b) CSP, keďže takýmto postupom súdu sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom, ako aj s použitím § 389 ods. 1 písm. c) CSP, keď súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil tým, že na vec neaplikoval všetky náležité ustanovenia právneho predpisu a nadväzne v naznačenom smere i nedostatočne zistil skutkový stav, zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec v zrušenom rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

25. Povinnosťou prvoinštančného súdu bude doplniť dokazovanie tak, ako je vyššie uvedené, zamerané na zisťovanie príjmu rodičov, ich majetkové pomery, všetky výdavky, opätovne vyhodnotiť všetky okolnosti daného prípadu, vysporiadať sa so všetkými relevantnými argumentmi účastníkov konania a

vo veci opätovne rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

26. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 391 ods. 3 CSP).

27. Senát odvolacieho súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).